

Delegációk elutazása

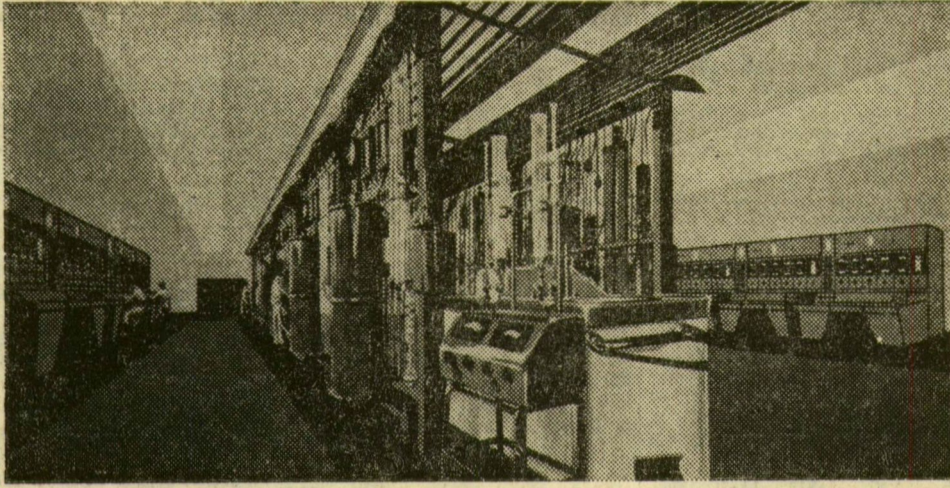
A SZÖVOSZ és az OKISZ elnökeinek meghívására hazánkban tartózkodott bolgár, cseh és lengyel, NDK-beli, román és szlovák, és szovjet szövetségi vezetők — kétnapos budapesti tartózkodás után — szerdán, tegnap elutaztak hazánkba. (MTI)

Brigádvezetők tanácskozása a MEDOSZ-ban

Szerdán a MEDOSZ-ban rendezték meg a mezőgazdasági, erdészeti és vízügyi dolgozók szocialista brigád vezetőinek 2. országos értekezését. A találkozón megjelent és felszólalt dr. Diemény Imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter. Kovács István, a MEDOSZ főtitkára beszámolót tartott.

Univerzális „minilabor”

Egy szegedi találmány továbbfejlesztése

Képünkön: Kísérletek különböző rendeltetésű komplett katalitikus laboratóriumokkal

A Szegedi József Attila Tudományegyetem alkalmazott kémiai intézetének adjunktusa, dr. Mészáros Lajos aranyjelvényes feltaláló, újabb, különleges laboratórium berendezést tervezett, Schöbel György adjunktussal és Dobó Ferenc technikkussal közösen. Már megtartották a sikeres prototípus-bemutatót is Budapesten, a Laboratóriumi Felszerelések Gyárában. Az új típusú készülék a feltaláló világsiker aratott és számos nyugati országban is szabadalmaztatott, kom-

lett katalitikus laboratóriumának miniatürizált és tökéletesített változata. A nagyméretű „elődökből” már 150 millió forint értékű készített exportra a Laboratóriumi Felszerelések Gyára. Az új „minilabor” még nagyobb sikerre számíthat, hiszen ennél, az eredeti méreteket egyharmadra csökkentették, ugyanakkor a berendezés „tudása”, teljesítménye nőtt. A nagylaborhoz hasonlóan ez is univerzálisan használható. Így például folyamatosan termelő nehézszevegypari

üzemként, illetve tudományos, kutatási, vagy egyetemi oktatási célokra, tehát a nagyüzemi gyártási folyamatok bemutatására is egyaránt alkalmas. Természetesen ennek is fő része a reaktor, amelyben a vegyi reakciók lezajlanak. Ezekben a reaktorokban különféle anyagokat használnak katalizátornak, vagyis a vegyi folyamatot elősegítő tényezőnek. Ilyen katalizátorok lehetnek például cigarettafüst finomságú fémek, vagy fémömlédek. Ez utóbbin például, ha hulladékbentint bocsátanak keresztül, akkor világítógáz-dúsító anyagot nyernek. Az új laboratóriumhoz például piroforos fémekkel — vagyis a levegőn is lángolóban lévő fémekkel — működő reaktort készítettek.

A laboratórium alkalmas például ezeknek a nehezen előállítható katalizátoroknak a kutatására, készítésére, illetve különféle reaktor-technikai kutatások végrehajtására is. Jól alkalmazható a berendezés szerves-kémiai, műanyagipari, továbbá ásványolaj- és földgázkutató intézetek alapanyag-előállításával kapcsolatos kísérleteinél és sok más, hasonló területen.

A különleges termelő, oktató laboratórium — amely tehát egyik funkcióját illetően vegyipárnak is beillik — mindössze ruhás-szekrény nagyságú, formatervezett, modern vonalú burkolatban kapott helyet. A tervezett külföldi bemutatókon bizonyára tovább öregbíti majd a magyar ipar és tudomány jó hírnevét.

D. B.

Nemzetiségek Magyarországon

Hazánkat a különböző nemzetközi fórumokon — ENSZ-ben, UNESCO-ban — nemzeti államként tartják számon. Nálunk alig öt százaléknál nemzetiség él, általában magyar többségű környezetben, szétszórtan. Ezzel együtt hazánk bonyolult nemzetiségi problémákat örökölt az úri Magyarországtól. A régi uralkodó osztályok nemzetiségeket elnyomó politikájukkal — túlzás nélkül mondhatjuk — szegényt hoztak a magyar névre. Visszaélve István király nevével, a „szentistváni állameszme” jegyében harsányan hirdették, hogy a Duna-medencében mi vagyunk hivatottak a vezető szerepre. Erre az eszmére alapozták „országgyarapító” politikájukat.

Amikor néhány éve bemutatták a „Hideg napok” című filmet, szenvedélyesen összecsaptak a nézetek. Egyesek azt mondták, szükség van az ilyen alkotásokra, amelyek a realitás nemzeti önismeret kialakulását szolgálják, mások azt vetették ellene, mire való szegyenünket ország-világ elé tárni?

Nos, még a második véleményben is van valami pozitívum: a szegyenérzet azt illetően, ami valóban szegény. Mégsem kell erről a kérdéstről hallgatnunk. Egyrészt azért nem, mert történelmünk haladó korszakai — 1848, 1919 — arra is mutatott példát, hogy népünk legjobbjában élt a szándék a probléma normális megoldására, másrészt — és ez a lényeg — szocialista rendszerünk ebben a vonatkozásban is „lemosta a gyalázatot” nemzeti becsületünkről.

Még nem ült el hazánkban a második világháború vihara, amikor 1944. november 30-án közzétették Szegeden a Magyar Kommunista Párt programjavaslatát, amelyben egyebek közt a következők is olvashatók voltak: „Szakítani kell a magyar imperialista rögeszmével, Nagy-Magyarország reakciós ábrándjaival. Egyszer és mindenkorra szakítani kell azokkal a törekvésekkel, amelyek a magyar vezető szerepének ürügye alatt a Duna-medencében élő népek feletti uralomra irányulnak”. A magyar kommunizmus — Lenin nemzetiségi politikáján alapuló — szándéka alkotmányunkban is szentesítést nyert. Az állampolgárok törvény előtti egyenjogúságának kimondása jogegyenlőséget biztosított a határaink között élő viszonylag kis számú nemzetiségnek is. A 49. § pedig nemcsak azt mondja ki, hogy biztosítani kell a nemzetiségek számára az anyanyelvű oktatás és a nemzeti kultúra ápolásának lehetőségét, hanem súlyos büntetést is kilátásba helyez azoknak, akik hátrányos megkülönböztetést alkalmaznának a nemzetiségekkel szemben. Alkotmányunk 49. §-a szellemében egész sor törvény biztosítja a nemzetiségek jogait. A törvények szövege nem maradt írott malaszt — ezt külföldön is elismerik.

A Magyarországon élő nemzetiségek gazdasági viszonyai — túlnyomó többségükben paraszti foglalkozásúak — az országos átlagnak megfelelően alakultak. Nemzetiségi anyanyelvű óvodák, általános és középiskolák működnek, s több egyetemük biztosítja a lehetőséget, hogy ezek megfelelően képzett oktatószemélyzethez jussanak. A nemzetiségi dolgozókat tömörítő szövetségek lapokat jelentetnek meg („Neue Zeitung”, „Narodne Novine”, „Ludové Noviny”, „Foaia Noastra”), évenként nemzetiségi naptári adnak ki, országosan ismert művészegyüttéseket működtetnek.

Következtes, marxista-leninista nemzetiségi politikánk nem maradt hatástalan nemzetiségeinkre sem. Többségükről elmondhatjuk: Tudatosan vállalják a szocialista magyar haza építését, az érdekazonosulást, s a közösséget a magyar lakossággal. Tehetik ezt anélkül, hogy feladnák nemzetiségüket, nyelvüket, sajátos kultúrájukat, anélkül, hogy beolvadnának a magyarságba, amit nem is követel tőlük senki.

A szomszéd országokat elválasztó folyók fölött átívelő hidakat szokás a barátság hídjának nevezni. A Magyar Népköztársaság szocialista nemzetiségi politikája olyan hid hazánk és a környező országok között, amely a barátságot és a kölcsönös kapcsolatokat szüntelenül erősíti.

Juhász Róbert

Akták mögött az ember

A hivatali párt szervezetek között a legfontosabbak egyike a szegedi SZTK-é. Az alapszervezet tagjainak létszáma önmagában ugyan nem sokat mond. A huszonegynéhány kommunista munkáján is múlik azonban, hogy a hivatali ügyintézésben elsősorban és minden esetben az embert lássák. Korábban egy alapszervezetben dolgoztak együtt a Szegedi Rendelőintézet és az SZTK kommunistái. A gyógyító munka és a hivatali ügyvitel speciális jellege indokolta az SZTK pártalapszervezetének létrejöttét. Azóta is egyfolytában párttitkára Krier Péter, az ellenőrzési osztály vezetője.

— Az együvé tartozás perze azóta sem szűnt meg — mondotta —, nemcsak azért, mert egy épületben vagyunk. A közös munka természetéből adódik, a társadalombiztosítási feladatokból, hogy időnként együttes vezetőségi üléseket tartunk. A két vezetőség tagjai ugyanis olyan munkaterületeken dolgoznak, hogy a szoros kapcsolat létrejötte és tartóssága nélkülözhetetlen lenne. A különféle feladatok megoldásánál a gazdasági vezetés figyelembe veszi a közös javaslatokat, s így minden munkaterületet átfogóan tudunk figyelemmel kísérni.

Jogok, kötelességek

Korábban a hivatali párt szervezetek jellege eltért az üzemi párt szervezetektől. Az SZTK párttitkára azonban azt hangoztatja beszélgetésünkben, hogy az alapszervezetük esetében élveztek mindazokat a jogokat a gazdasági vezetésben, amelyek természetes velejárói voltak az üzemi párt szervezeteknek. Ez az összhang abban nyilvánult meg eddig is, hogy a gazdasági vezetés a soros feladatok megoldásában minden esetben segít munkatársnak tekintette a párt szervezetet.

Hazánkban a társadalombiztosítási vonatkozásában született rendelkezések — régebbiek és újak — nagy jelentőségűek. Kifejezi ezt az a tény is, hogy Szegeden, a szegedi járásban és Csong-

rád megyében az összlakosság 97 százalékának társadalombiztosítási ellátásáról gondoskodik a szegedi szék helyi társadalombiztosítási igazgatóság. A juttatásokkal kapcsolatos kiadása évente 342, 343 millió forint között mozog. Ebben az összegben azonban nem szerepel a rendszeresen folyósított nyugdíj, valamint az orvosi ellátásra, kórházi ápolásra stb. biztosításra fordított összeg.

Nem közömbös

— Pártszervezetünknek — folytatta Krier Péter — az előbbiekből következően nem lehet tehát közömbös, hogy a társadalombiztosításban hozott rendeletek és szabályzatok a gyakorlatban hogyan érzetik hatásukat éppen az SZTK útján. Számunkra és a gazdasági vezetés számára is politikai feladat, hogy a dolgozóknak a különféle juttatásokat a meghatározott időben küldjük el. Nem dicsekvésként hangsúlyozom, hogy az összehangolt munka eredménye: a szerteágazó és sokféle ügyintézésben és esetleges hibák mennyiségét csak ezrelékben lehet kifejezni. A hivatali ügyvitellel kapcsolatos hibákat azonnal és sürgősen feltárni nagyon is érdeke az SZTK valamennyi dolgozójának, hiszen adott esetben a kisebb hiba is sok utánajárást vonhat magával, nem szólva arról, hogy kellemetlen, nem kívánatos bosszúságot okoz a biztosítottknak.

A rendeletek alapos ismerete a munkában tehát mindazok számára alapvetően fontos, akik a biztosítottak ügyes-bajos dolgait intézik. Az SZTK mai munkáját csak előnyösen lehet összehasonlítani a korábbi biztosítási rendszer tevékenységével, amelyben nem az ember volt a fontos, hanem papírmunka, az akta- gyártás. Ha valahol ma hiba csúszik egy-egy ügy intézésébe, az rögtön panaszként érkezik vissza elsősorban a tanácsok útján, de továbbítják azt más társadalmi szervek is. Ez a tény is azt hangsúlyozza, hogy az SZTK dolgozóinak az ügyek vitelében az embert kell látniuk, hogy a törvényes lehetőségeken be-

lül a dolgozókat megillető érdekvédelemnek időben és pontosan eleget tegyenek. Az SZTK-ban dolgozó idősebb munkatársak, párttagok és pártönkivüliek is erre a munkamódrára nevelik a fiatal kollegáikat. Sajnos az igazgatóság dolgozó többségének életkora eléggé magas. Éppen ezért csak helyeselni lehet a pártszervezetnek és a gazdasági vezetésnek azt a törekvést, hogy a nyugdíjbavonulók helyét, munkakörét fiatalok töltsék be, meghozza olyan alapképzettséggel és műveltséggel rendelkezzenek, hogy hivatásuknak tekintésük a dolgozók ügyes-bajos dolgával való messzemenő törődést.

Jobb lehetőségekkel

A pártszervezetnek ebben a törekvésében jó segítő társa a 36 tagú KISZ-szervezet, amelynek soraiból nőnek ki a leendő párttagok is.

— Nemrégiben is négy fiatal párttagot vehettünk fel a KISZ-szervezet soraiból, elsősorban és természetesen a KISZ-szervezet vezetőségének ajánlására — folytatta a párttitkár. — A fiatalokkal sokat szoktam beszélgetni. Problémájuk megoldásában igyekszem segítséget nyújtani, ugyanakkor ösztönözöm őket a tanulásra, amelynek alapján az igazgatóságnál mód és lehetőségük nyílik jövőjük kialakítására.

A beszélgetésből kiderült, hogy nagyon is valóságosak az SZTK igazgatóságának, pártszervezetének szakember gondjai. Az utóbbi három év alatt nyolc olyan szakemberük ment el más hivatalba, tsz.-hez, vállalatokhoz, akik többségükben hosszabb szolgálati idővel rendelkeztek. Olyan is van, aki 18 évi megszakítás nélküli munkaviszonyt hagyott el nyilvánvalóan kecsgetőbb anyagiakért. Az viszont igaz, hogy a jobb lehetőségekkel mindenki élni akar. Az SZTK pártszervezetén is múlik, hogy ezt a jobb lehetőséget mielőbb kiterjesztéssé az ott dolgozó tisztviselőkre, idősebbekre és fiatalokra egyaránt.

Lódi Ferenc

Mester-munka

Szeged legkorszerűbb fodrászüzlete nyílik hamarosan az Oskola utcában. A legkülönlegesebb kozmetikai igények kielégítésére is szánt szépítőműhely faburkolatát, beépített bútorait a Szegedi Felszabadulás Asztalos Ktsz ügyes tanulói készítik, szakmunkások irányításával. Sem a megrendelő, sem a ktsz vezetői nem bizalmatlanok a fiatalokkal szemben, hiszen eddig jónéhányszor bizonyították: mester munkára képesek.

A Felszabadulás Asztalos Ktsz iparitanuló műhelye összesen 11 leendő szakmunkást foglalkoztat, nyolc nagy gyakorlatú asztalossal együtt. Az első és második éves fiatalok a legszebb, a legsokoldalúbb asztalos feladatokkal találkoznak. Ok látták el beépített bútorokkal, fadisztyékkel az MTA szegedi székházát, a Herberia Gyógynövényszaküzletet, a Kárász utcai édességboltot, a Somogyi utcai hangulatos borkóstolót, a Móra Tsz csárdáját, valamint a Kenderfonó- és Szövőipari Vállalat leányvállalatát is.

Képünk az Oskola utcai új fodrászüzlet faburkolatát mutatja, Pórdi Antal harmadéves és Savanya János másodikéves asztalos-tanulók a faillesztéseken dolgoznak

CSÜTÖRTÖK, 1969. FEBRUÁR 13.

DÉLMAGYARORSZÁG 3